

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z RELIGII DLA KLASY VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

według podręcznika „Błogosławieni, którzy ufają Jezusowi”

zgodnego z programem nauczania „Kim jestem jako człowiek, kim chcę być jako chrześcijanin” nr AZ-3-01/13

PRZEDMIOT OCENY	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Cytaty z Piśma Świętego. Modlitwy, pieśni	dokładna znajomość cytatu wraz ze znajomością źródła (np. Ewangelia św. Mateusza)	dokładna znajomość cytatów z lekcji	przytoczenie sensu cytatu własnymi słowami	niezbyt dokładna znajomość sensu cytatu	skojarzenia z treścią cytatu	brak jakiegokolwiek znajomości cytatów
2. Zeszyt przedmiotowy	- wszystkie tematy - zapisy - prace domowe - staranne pismo - własne materiały - ilustracje itp.	- starannie prowadzony - wszystkie tematy i notatki - prace domowe	- zeszyt staranny - luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów)	- zeszyt czytelny - braki notatek, prac domowych (do 40% tematów)	- pismo niestaranne - liczne luki w zapisach (do 70% tematów)	brak zeszytu
3. Prace domowe	- staranne wykonanie - treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach - dużo własnej inwencji - twórcze	- merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem - staranne - czytelne - rzeczowe	- wskazują na zrozumienie tematu - niezbyt twórcze	- powiązane z tematem - niestaranne	- widać próby wykonania pracy - na temat	- praca nie na temat - brak rzeczowości w pracy - brak pracy
4. Testy i sprawdziany	- wszystkie polecenia wykonane poprawnie - rozwiązane też zadanie dodatkowe	75% spełnionych wymagań podstawowych (łatwe, praktyczne, przydatne życiowo, niezbędne) 75% spełnionych wymagań rozszerzających (bardzo trudne i trudne, teoretyczne, naukowe)	75% zadań podstawowych 50% wymagań - rozszerzających	75% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych (bardzo łatwe i łatwe, niezbędne w dalszej edukacji)	50% wiedzy z zakresu wymagań podstawowych	poniżej 30% odpowiedzi dotyczących wiedzy podstawowej
5. Odpowiedzi ustne	- wiadomości zawarte w podręczniku i zeszycie uzupełnione wiedzą spoza programu - wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język	- wiadomości z podręcznika i zeszytu prezentowane w sposób wskazujący na ich zrozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem - odpowiedź pełna nie wymaga	- wyuczone na pamięć wiadomości - uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami - potrzebna pomoc	- wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć - odpowiedź niestaranna - częste pytania	- słabe wiązanie faktów i wiadomości - chaos myślowy i słowny - odpowiedź bełkotliwa, niewyraźna, pojedyncze wyrazy	brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych

	•używanie pojęć	gająca pytań dodatkowych	nauczyciela	naprowadzające	•dużo pytań pomocniczych	
6. Aktywność	•uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji •korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie	•uczeń zawsze przygotowany do lekcji •często zgłasza się do odpowiedzi •wypowiada się poprawnie	•stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy	•mało aktywny na lekcjach	•niechętny udział w lekcji	•lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary
7. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	•wiele razy pomaga w różnych pracach •pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, dużo własnej inicjatywy •aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych (ministranci, oaza itp.) •reprezentuje szkołę (parafię) w konkursie przedmiotowym (olimpiadzie)	•starannie wykonuje powierzone przez katechetę zadania •przejawia postawę apostołską	•niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie •uczestniczy w rekonstrukcjach szkolnych			

SEMESTR I

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Przyjęcie Jezusa	- określa własne rozumienie szczęścia - podaje przykłady przeżywania przez ludzi cierpienia i szczęścia - podaje prawdę, że Jezus czeka na grzesznika nie jako sędziego, lecz jako Ten, kto kocha - wie, że wiara jest darem od Boga, niezaspokojonym przez człowieka,	- podaje prawdę, że miłość Boga jest skierowana indywidualnie do każdego człowieka - wskazuje, w jaki sposób powierza siebie Maryi w indywidualnej modlitwie - określa istotę prawdziwego szczęścia i cierpienia - podaje, jak pokonać lęk przed wyznaniem grzechów spowiednikowi - określa, w jaki sposób powierza swoje grzechy Jezusowi - wymienia działania człowieka, które pomogą mu otwo-	- interpretuje tekst hymnu <i>Magnificat</i> - uzasadnia, że przyjęcie Bożej miłości otwiera drogę do szczęścia - włącza w swoją modlitwę „Pod Twoją obronę” - interpretuje teksty biblijne o zaparciu się Piotra i zdradzie Judasza (Mt 26,69-75; Mt 27,3-5) - uzasadnia, dlaczego człowiek jest naprawdę szczęśliwy, gdy jest bez grzechu - charakteryzuje ludzkie szczęście w perspektywie wieczności - interpretuje biblijną perykopę o robotnikach w winnicy (Mt 20,1-15), - uzasadnia, że osiągnięcie nieba realizuje się przez modlitwę i podejmowanie codziennych obowiązków - interpretuje tekst o uzdrowieniu sługi setnika	- wyjaśnia, dlaczego Maryja jest nazywana Gwiazdą Nowej Ewangelizacji - uzasadnia, że jest otwarty na sygnały znaki Bożej miłości w swoim życiu - uzasadnia, że przyznanie się do winy i żal prowadzi do oczyszczenia, a ich brak do nieszczęścia (na przykładzie Piotra i Judasza) - uzasadnia, że Bóg pragnie zbawienia każdego człowieka, ale wspólnie z innymi, - wskazuje, jak troszczy się o rozwój wiary, by jego miejsce w niebie nie pozostało puste - uzasadnia, że prośba skierowana do Jezusa musi być połączona z głęboką	daje świadectwo szczęścia płynącego z życia bez grzechu

	• zna prawdę, że Jezus wysłuchuje naszych próśb ze względu na naszą wiarę	• rzyć drzwi nieba (osiągnąć zbawienie) • wymienia owoce zaufania Jezusowi	• (Mt 8,5-13) • charakteryzuje postać setnika jako poganina • wyjaśnia znaczenie modlitwy liturgicznej „Panie nie jestem godzien...”	• wiarą i pokorą • podaje przykłady, gdy z wiarą prosi Boga o pomoc w codziennych sytuacjach	
II. Miłość	• podaje, za kogo jest odpowiedzialny teraz i w przyszłości • podaje zasady, na których opierają się relacje międzyludzkie • podaje przykłady autorytetów osób dorosłych • wylicza przyczyny konfliktów z rodzicami • wymienia grupy ludzi wykluczonych społecznie • podaje najczęstsze przyczyny wykluczeń • podaje argumenty za urodzeniem dziecka, biorąc pod uwagę matkę i ojca • definiuje pojęcie „eutanazja” • wymienia powody, dla których ludzie chcą poddać się eutanazji • określa, co to jest sakrament namaszczenia chorych	• podaje kryteria, według których chce kształtować swoje życie • wymienia osoby, które mogą mu pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji • podaje prawdę, że Bóg stworzył człowieka do życia we wspólnocie z innymi (Rdz 2,18) • definiuje pojęcie konfliktu międzypokoleniowego • wymienia zasady pomagające w rozwiązywaniu konfliktów z dorosłymi • podaje przykłady okazywania przez siebie szacunku do ludzi potrzebujących pomocy • wylicza sposoby ratowania dzieci nienarodzonych • wymienia skutki aborcji w życiu kobiety i mężczyzny • wylicza sposoby udzielania pomocy osobie chorej i umierającej • wymienia skutki sakramentu namaszczenia chorych • wylicza sytuacje, w których osoba przyjmuje sakrament namaszczenia chorych	• wyjaśnia, dlaczego jego obecny rozwój ma wpływ na jego przyszłość • interpretuje perykopę biblijną o bogaczu i Łazarzu (Łk 16,19-31) • wymienia kręgi relacji z innymi (rodzina, przyjaciele, koledzy, obcy) • charakteryzuje różnice w relacjach między osobami bliskimi i obcymi • uzasadnia, dlaczego warto korzystać z doświadczenia dorosłych • omawia, czego dotyczą wybory życiowe młodego człowieka • omawia, jak podejmować właściwe decyzje • charakteryzuje potrzeby człowieka, który przestał sobie radzić w życiu • uzasadnia chrześcijańską powinność zajęcia się ludźmi wykluczonymi • wyjaśnia, czym jest dar życia • wyjaśnia, dlaczego najczęstszą przyczyną aborcji jest poczucie osamotnienia matki dziecka • dokonuje moralnej oceny aborcji • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę obrony życia od poczęcia • dokonuje moralnej oceny eutanazji • wyjaśnia, dlaczego podjęcie decyzji o poddaniu się eutanazji wynika z poczucia odrzucenia przez bliskich i samotności • wyjaśnia, co to jest hospicjum • podaje przykłady poświęcenia przez siebie czasu osobom starszym i chorym • wyjaśnia, dlaczego sakrament namaszczenia chorych jest sakramentem uzdrowienia • opisuje historie, w których ludzie doświadczają cierpienia	• charakteryzuje konsekwencje swoich działań w chwili obecnej i w dorosłym życiu oraz w wieczności • wyjaśnia, dlaczego krytycznie ocenia styl życia proponowany przez media • wyjaśnia, dlaczego konsekwencją samotności może być niechęć do życia • podaje przykłady, że świadomie buduje właściwe relacje z ludźmi, wśród których żyje • wyjaśnia znaczenie samodzielności w życiu osoby dojrzewającej • wskazuje, jak szuka sposobów komunikacji, dającej wzajemne zrozumienie • wskazuje sytuacje, gdy otacza ludzi potrzebujących swoją modlitwą, starając się rozpoznać ich potrzeby i nieść skuteczną pomoc • wyjaśnia, na czym polega tzw. duchowa adopcja • omawia cele funkcjonowania hospicjum • wskazuje, w jaki sposób wyraża postawę poszanowania człowieka i jego godności do chwili naturalnej śmierci • uzasadnia, że osoby chore potrzebują pomocy w sferze duchowej • uzasadnia swą gotowość pomocy osobie cierpiącej przez rozmowę i zachętę do przyjęcia sakramentu namaszczenia chorych	• opracowuje program pomocy konkretnej grupie ludzi lub konkretnemu człowiekowi • uzasadnia, dlaczego podejmuje postanowienie modlitwy w intencji dzieci nienarodzonych

III. Syn Boży	- wymienia cechy charakteryzujące wiarę - wskazuje teksty biblijne i patrystyczne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa - wymienia pozachrześcijańskie dokumenty świadczące o Jezusie Chrystusie - omawia proces powstania Ewangelii - definiuje pojęcie „cud” - wymienia sfery życia ludzi, w których Jezus dokonywał cudów - wymienia okresy roku liturgicznego - wskazuje miejsce Adwentu na schemacie roku liturgicznego i omawia jego znaczenie - wskazuje wydarzenia paschalne na schemacie roku liturgicznego - wskazuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa - wymienia rzeczy ostateczne człowieka	- cytuje z pamięci wybrane wersety biblijne określające wiarę - podaje najważniejsze fakty z życia i działalności Jezusa w porządku chronologicznym - w skrótovej formie przedstawia treść każdego z pozachrześcijańskich dokumentów świadczących o Jezusie Chrystusie - prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów - wskazuje teksty biblijne opisujące wybrane cuda Jezusa: przemianę wody w wino (J 2,1-11), rozmnożenie chleba (Mk 6,34-44), uzdrowienie epileptyka (Mt 17,14-18), uzdrowienie opętanego (Mk 1,23-27) - wymienia święta upamięniające wydarzenia z życia Jezusa - wskazuje święta Pańskie na schemacie roku liturgicznego - wymienia tradycje i symbole adwentowe - podaje przykłady pieśni adwentowych - wskazuje teksty biblijne i pozabiblijne mówiące o śmierci i zmartwychwstaniu Jezusa - podaje przykłady spotkań z Chrystusem po Jego zmartwychwstaniu - podaje czas (liczbę dni) ukazywania się Zmartwychwsta-	- przyporządkowuje cechy wiary odpowiednim tekstom biblijnym lub z tych tekstów samodzielnie odczytuje cechy i określenia wiary - interpretuje teksty biblijne mówiące o historycznym pochodzeniu Jezusa - samodzielnie sięga do ksiąg Nowego Testamentu jako źródła wiedzy na temat Jezusa i daje o tym świadectwo wobec klasy - w oparciu o dokumenty pozachrześcijańskie uzasadnia, że Jezus istniał naprawdę - uzasadnia gotowość obrony swojej wiary w Jezusa Chrystusa - wyjaśnia podobieństwa i różnice w czterech Ewangeliach w świetle ich teologii - wykazuje dążność poznawczą przejawiającą się w czytaniu czterech Ewangelii w celu bliższego poznania Jezusa - wyjaśnia, dlaczego cuda Jezusa są potwierdzeniem Jego Synostwa Bożego - interpretuje perykopy biblijne opisujące wybrane cuda - wyjaśnia związek działalności Jezusa z Jego modlitwą - wyjaśnia, co to jest kalendarz liturgiczny - stara się świadomie przeżywać rok liturgiczny, zaznaczając w kalendarzu aktualne tygodnie - wyjaśnia sens i znaczenie tradycji i symboli adwentowych - interpretuje teksty biblijne zapowiadające przyjście Zbawiciela - charakteryzuje znaczenie spotkań z Chrystusem Zmartwychwstałym w umocnieniu wiary Jego uczniów - interpretuje teksty biblijne mówiące o wniebowstąpieniu Jezusa - charakteryzuje sposoby obecności Chrystusa wśród nas - interpretuje tekst biblijny o końcu świata (Łk 21,25-28.34-36), wyjaśnia, dlaczego moment ten	- z zaangażowaniem podejmuje refleksję nad wskazanymi tekstami biblijnymi - jest odpowiedzialny za rozwój swojej wiary - omawia kontekst historyczny przyjęcia na świat Jezusa - podaje przykłady sytuacji, gdy chętnie dzieli się wiedzą o Jezusie z innymi - wskazuje, w jaki sposób poszukuje rzetelnego wyjaśnienia wątpliwości co do podstaw swojej wiary - prezentuje owoc refleksji nad własnym życiem w świetle prawd przekazanych przez ewangelistów - uzasadnia, że cuda Jezusa są ogłoszeniem królestwa Bożego - wyjaśnia, że Jezus dokonuje cudów tam, gdzie jest wiara, i jednocześnie przez cuda umacnia wiarę - daje świadectwo o tym, że z wiarą prosi Jezusa o pomoc w najtrudniejszych sytuacjach życiowych - uzasadnia chrześcijański sens i wartość świętowania na przestrzeni roku liturgicznego - wskazuje, w jaki sposób włącza się w rodzinne i parafialne przygotowania do świąt Bożego Narodzenia - uzasadnia potrzebę liturgicznych spotkań z Chrystusem - uzasadnia wartość życia „w obecności Chrystusa” - układa swój plan dnia (tygodnia), uwzględniając nieustanną, bliską obecność Chrystusa - uzasadnia, że wyrok wydany przez Chrystusa na sądzie ostatecznym będzie konsekwencją działań człowieka	- aktywnie włącza się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej lub innej celebracji i z zaangażowaniem w niej uczestniczy - rozwija swoją więź z Chrystusem przez życie sakramentalne i odważnie świadczy o tym wobec klasy
----------------------	--	--	---	--	---

	- wymienia główne części Mszy Świętej - podaje, że są cztery modlitwy eucharystyczne - podaje warunki przystąpienia do Komunii Świętej - prezentuje główne przesłanie objawień Pana Jezusa św. Małgorzacie Marii Alacoque - podaje, kiedy obchodzimy uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa	- wskazuje teksty biblijne o powtórным przyjsciu Chrystusa (Mt 25,31-46; Łk 21,25-28.34-36) - podaje kryteria, według których Chrystus będzie sądził ludzi - podaje przykłady ludzi, dla których uczestnictwo w Eucharystii było największą wartością - wymienia za kogo i z kim modlimy się w drugiej modlitwie eucharystycznej - wskazuje teksty biblijne dotyczące Eucharystii - wymienia i omawia formy kultu Najświętszego Serca Jezusowego	- dla jednych będzie przyczyną lęku, a dla innych radości) - wyjaśnia, na czym polega królowanie Chrystusa - podaje przykłady podejmowanych przez siebie codziennych decyzji w perspektywie wieczności - formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii - świadomie i z przekonaniem włącza się w przygotowanie Mszy Świętej - mówi z pamięci słowa konsekracji - odpowiada na wezwania kapłana - modli się we wspólnocie z innymi podczas liturgii - na podstawie tekstów biblijnych wyjaśnia motywy ustanowienia przez Jezusa sakramentu Eucharystii - uzasadnia potrzebę częstej Komunii Świętej - wyjaśnia potrzebę i sens poświęcenia się Bożemu Sercu Jezusa - charakteryzuje współczesne przejawy znieważania Bożej miłości (niewdzięczność, brak poczucia grzechu, świętokradzka komunია)	- podczas jego życia - charakteryzuje wpływ Eucharystii na życie ludzi, którzy z wielką wiarą w niej uczestniczą - aktywnie uczestniczy we wspólnej liturgii - wyjaśnia, dlaczego kapłan wypowiada słowa modlitwy w liczbie mnogiej - wyjaśnia treść czterech aklamacji - charakteryzuje przyjmowanie Komunii Świętej jako przejaw głębokiej zażyłości z Panem Jezusem - uzasadnia ekspiacyjny charakter praktykowania pierwszych piątków miesiąca	
VII. Wydarzenia zbawcze (tematy 56-58)	- podaje prawdę, że świętość w niebie jest nagrodą za życie ziemskie - podaje okoliczności narodzenia Pana Jezusa - określa postawy ludzi wobec Jezusa analizując tekst biblijny Mt 2,1-12	- wymienia imiona świętych, którzy osiągnęli swoją świętość przez dobre życie (np. św. Józef) - wskazuje, że od narodzin Jezusa liczy się lata naszej ery mówi z pamięci tekst kolędy „Bóg się rodzi” - wskazuje przyczyny lęku przed Jezusem Heroda i współczesnych ludzi	- interpretuje tekst biblijny Mt 5,3-12 - charakteryzuje drogę do świętości wybranego świętego - wskazuje, w jaki sposób troszczy się o swoją świętość w codziennym życiu - wykazuje, że narodzenie Jezusa zmieniło bieg świata (nowy kalendarz, nowa kultura, nowa religia) - omawia przesłania wybranych kolęd („Bóg się rodzi”) - śpiewa kolędy z rodziną i klasą oddając cześć narodzonemu Jezusowi - charakteryzuje podobieństwa w postawach pomiędzy współczesnymi ludźmi, Herodem a Mędrcami w poszukiwaniu Mesjasza	- wyjaśnia, że świętość można osiągnąć przez codzienne dobre życie oraz męczeństwo czyli żyjąc duchem Ośmiu Błogosławieństw - dokonuje porównania treści kolęd z przesłaniem tekstów biblijnych o narodzeniu Jezusa - wskazuje, w jaki sposób przygotowuje się do przyjęcia Chrystusa we własnym sercu - wskazuje, jak służy pomocą tym, którzy chcą być blisko Jezusa - uzasadnia, dlaczego modli się za tych, którzy Jezusa odrzucają	

DZIAŁ	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Parafia, wspólnota, ruch	- definiuje pojęcie parafii i podaje, kto do niej należy - podaje definicję sanktuarium, diecezji, seminarium, - podaje nazwę swojej diecezji oraz imię i nazwisko jej biskupa - definiuje pojęcia: świecki i konsekrowany - wymienia posługi kapłana oraz funkcje, jakie mogą pełnić w Kościele ludzie świeccy - definiuje pojęcie liturgii Kościoła, - podaje, że liturgia słowa jest częścią Mszy Świętej, może też być odrębną celebracją - omawia, co zawiera i do czego służy lekcjonarz - wyjaśnia pojęcie	- rozpoznaje kapłanów pracujących w miejscowej parafii oraz podaje ich imiona i nazwiska - wymienia dobra materialne i duchowe, z których korzysta w parafii (ofiarowane przez wiernych w historii) - wskazuje, gdzie jest katedra i seminarium duchowne - wymienia najważniejsze sanktuaria swojej diecezji - omawia najważniejsze wydarzenia z historii swojej diecezji - wymienia grupy, ruchy i wspólnoty działające na terenie parafii - wymienia różne formy życia poświęconego Bogu - przedstawia cechy charakterystyczne dla świętych - wskazuje, że celem posługi kapłana, jak i apostołstwa świeckich jest zbawienie własne i pomoc w zbawieniu innych ludzi - wymienia sposoby obecności Chrystusa w liturgii - wymienia różne formy liturgii Kościoła - wymienia i omawia cykle czytań mszalnych (dwuletni cykl na dni powszednie i trzyletni na niedziele) - podaje przykłady wspólnoto-	- opowiada historię swojego kościoła parafialnego. - wskazuje, w jaki sposób wyraża więź ze swoją parafią - wyjaśnia rolę sanktuariów w życiu społecznym i narodowym - charakteryzuje działalność wybranych grup - uzasadnia potrzebę i wartość przynależności do różnych grup o charakterze religijnym - interpretuje słowa Chrystusa i Kościoła wzywające do życia konsekrowanego - wyraża zainteresowanie formą życia poświęconego Bogu - uzasadnia potrzebę apostołstwa świeckich - charakteryzuje wzajemne relacje członków Kościoła - podaje przykłady swojej troski o zbawienie własne i innych - charakteryzuje działanie Boga i człowieka w liturgii - uzasadnia, że uczestnicząc w liturgii spotykamy Chrystusa zmarłychwstałego - uzasadnia swe pragnienie spotykania się z Chrystusem przez świadome i czynne uczestnictwo w liturgii Kościoła - formułuje argumenty za uczestnictwem w liturgii - uzasadnia, że czytane i rozważane podczas liturgii teksty biblijne są kierowanym do nas słowem Boga - wyjaśnia znaczenie kreślonych na czole, ustach i sercu krzyżyków przed czytaniem Ewangelii - potrafi posługiwać się lekcjonarzem - charakteryzuje Kościół jako wspólnotę wspólnot - omawia schemat biblijnego spotkania w ramach wybranej wspólnoty - wyjaśnia związek życia chrześcijanina z rozważanym we wspólnocie lub indywidualnie słowem Bożym - podejmuje samodzielne próby rozmowy ze słowem Bożym i dzieli się z klasą swym doświadczeniem	- uzasadnia, dlaczego modli się za żyjących i zmarłych ofiarodawców na rzecz parafii - uzasadnia, dlaczego chętnie bierze udział w pielgrzymce do wybranego sanktuarium - dzieli się przeżyciami związanymi z pobytem w sanktuarium - dokonuje wyboru grupy, w której czułby się dobrze i mógłby się rozwijać emocjonalnie i duchowo - uzasadnia, dlaczego modli się za różne stany w Kościele - referuje, w jaki sposób poszukuje własnej drogi życiowej - określa swoje miejsce w Kościele - wskazuje, w jaki sposób angażuje się w życie Kościoła - angażuje się w przygotowanie liturgii Mszy Świętej - uzasadnia, że do życia prawdziwie chrześcijańskiego konieczna jest stała więź z Chrystusem - uzasadnia własne pragnienie podtrzymywania i ciągłego odnawiania więzi z Chrystusem poprzez życie sakramentalne - uzasadnia, dlaczego z szacunkiem i uwagą słucha słowa Bożego - wskazuje, w jaki sposób zachęca rodziców i rodzeństwo do rodzinnej lektury Pisma Świętego - charakteryzuje motywy powstawania religijnych dzieł sztuki - uzasadnia swój szacunek wobec	- referuje, jakie działania podejmuje na rzecz parafii, inspirując do nich swoich kolegów - wskazuje, w jaki sposób angażuje się w działalność wybranej grupy - referuje wobec klasy swe uczestnictwo w spotkaniach grupy rozważającej słowo Boże

	wspólnoty • podaje przykłady motywów biblijnych w sztuce	wej lektury Pisma Świętego • wymienia najbardziej znane dzieła sztuki religijnej (z zakresu architektury, malarstwa, rzeźby, muzyki)	• rozpoznaje elementy sztuki sakralnej w swojej świątyni • wskazuje, w jaki sposób kształtuje w sobie wrażliwość na piękno	dzieł sztuki sakralnej	
V. Europa	• podaje przykłady zetknięcia się św. Pawła z kulturą grecką i rzymską • wymienia najwcześniejszych misjonarzy niosących Ewangelię w różnych częściach Europy • definiuje pojęcia: monastycyzm, reguła zakonna, benedyktyni • definiuje pojęcia: patriarcha, schizma, prawosławie, ikona, cerkiew • podaje, kim był Grzegorz VII i czego dotyczyły wydane przez niego dekrety reformatorskie • wymienia uniwersytety średniowiecznej Europy • definiuje pojęcia: zakon żebraczy, habit,	• definiuje pojęcie inkulturacji • na podstawie wypowiedzi Jana Pawła II podaje przykłady współczesnych „areopagów” • podaje w zarysie kolejność chrystianizacji poszczególnych ludów i terytoriów Europy • prezentuje koleje życia św. Benedykta z Nursji • podaje znaczenie sentencji „ora et labora” • wymienia przyczyny i następstwa podziału na Kościół wschodni i zachodni • wymienia patriarchaty Kościoła wschodniego • wymienia owoce reformy gregoriańskiej • definiuje pojęcia: inwestytura, symonia, ekskomunika • prezentuje dziedziny wiedzy studiowane w średniowieczu • prezentuje dorobek św. Tomasza z Akwinu • podaje nazwiska wierzących ludzi nauki ze średniowiecza (M. Kopernik, M. Trąba, S. Hozjusz, Z. Oleśnicki) i tych, którzy żyją współcześnie • wymienia zakonny żebracze i ich założycieli • wskazuje współczesne sposoby pozyskiwania dóbr na-	• charakteryzuje postawę św. Pawła wobec przejawów kultury greckiej i rzymskiej • wyraża szacunek dla ludzi o innych poglądach • wskazuje, w jaki sposób szuka wyjaśnienia napotkanych trudności w celu pogłębienia własnej wiary • charakteryzuje działalność ewangelizacyjną pierwszych misjonarzy • opisuje przemiany cywilizacyjne związane z wprowadzeniem chrześcijaństwa • charakteryzuje benedyktyńską regułę zakonną, ukazując jej aktualność dla współczesnego człowieka • omawia zakonne życie benedyktynów • wyjaśnia zaangażowanie chrześcijan w tworzenie kultury • referuje, w jaki sposób walczy z beczynnością i lenistwem • ocenia przyczyny i skutki schizmy wschodniej • wykazuje podobieństwa i różnice między Kościołem rzymskokatolickim i prawosławnym • układa modlitwę w intencji zjednoczenia wszystkich chrześcijan • wyraża szacunek względem braci prawosławnych • krytycznie ocenia stosunki państwo – Kościół przed reformą gregoriańską • charakteryzuje główne założenia reformy • charakteryzuje wkład ludzi wierzących w rozwój ludzkiej wiedzy • wskazuje, gdzie szuka kompetentnej pomocy w rozwiązywaniu wątpliwości w wierze • uzasadnia religijny sens ubóstwa i żebractwa • opisuje habit franciszkański • uzasadnia, dlaczego chętnie dzieli się z ubogimi • potrafi ocenić zło płynące z inkwizycji • charakteryzuje metody walki z heretykami stosowa-	• omawia problemy związane z inkulturacją chrześcijaństwa w pierwszych wiekach • podaje przykłady sytuacji, gdy w różnych środowiskach odważnie przyznaje się do Chrystusa i Kościoła • uzasadnia wartość chrześcijańskich zasad w kształtowaniu się i rozwoju europejskich społeczeństw • uzasadnia wybór św. Benedykta na głównego patrona Europy • omawia wpływ św. Benedykta i benedyktynów na rozwój cywilizacji i kultury europejskiej • omawia znaczenie modlitwy i pracy w swej trosce o własny rozwój duchowy • charakteryzuje działania ekumeniczne Kościoła prawosławnego i katolickiego • wyjaśnia znaczenie reformy Grzegorza VII dla Kościoła w Europie zachodniej i w Polsce • uzasadnia swą gotowość respektowania obowiązków i praw Polaka katolika zawartych w Konstytucji RP • omawia, w jaki sposób angażuje się w pogłębianie wiedzy i wiary • ukazuje wartość rezygnacji z dóbr materialnych na rzecz wzrostu duchowego • poprawnie interpretuje fragmenty z Biblii i listu Jana Pawła II „Tertio	• wskazuje, w jaki sposób włącza się w działania ekumeniczne Kościoła • uzasadnia, dlaczego krytycznie odnosi się do wypowiedzi odrzucających chrześcijańskie wartości (oparte na dekalogu i Ewangelii) • referuje swe uczestnictwo w kwestiach na cele charytatywne

	kwesta • określa, na czym polega świętość Kościoła • definiuje pojęcia: inkwizycja i herezja • wymienia przyczyny reformacji i reformy katolickiej • wymienia głównych reprezentantów epoki reformacji • definiuje pojęcia: deizm, masoneria, racjonalizm, modernizm	wiążące do franciszkańskiego żebractwa • wymienia przyczyny powstania inkwizycji • prezentuje stanowisko współczesnego Kościoła wobec inkwizycji • wyraża postawę akceptacji i tolerancji wobec drugiego człowieka • podaje datę Soboru Trydenckiego i wymienia główne postanowienia • wymienia wartości, którymi Kościoły reformacji ubogaciły chrześcijaństwo • wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia • wymienia zagrożenia wiary zawarte w filozofii oświecenia	ne przez inkwizycję • uzasadnia swą postawę męznego wyznawania wiary w Chrystusa oraz miłości względem drugiego człowieka • charakteryzuje problemy Kościoła zachodniego i jego wewnętrzne próby odnowy • wyjaśnia, na czym polegał rozłam w Kościele Zachodnim • charakteryzuje ruch ekumeniczny • wyraża postawę tolerancji religijnej i szacunku wobec przedstawicieli innych wyznań • wyraża więź ze swoim Kościołem oraz docenia osiągnięcia i wartości Kościołów reformacji • uzasadnia nielogiczność poglądów przeciwstawiających wiarę rozumowi • opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej • uzasadnia, że wiara i rozum wzajemnie się uzupełniają i nie może być między nimi sprzeczności • uzasadnia swe przekonanie, że rozum potrzebuje wiary dla lepszego poznania rzeczywistości	millennio adveniente” • uzasadnia, dlaczego przebacza i prosi o przebaczenie • omawia działanie reformatorów katolickich oraz założycieli nowych Kościołów reformacji • omawia podobieństwa i różnice katolicyzmu, luteranizmu i kalwinizmu • uzasadnia, dlaczego modli się o jedność chrześcijan • charakteryzuje intelektualne postawy oświecenia • wskazuje wartości i zagrożenia kryjące się w myśli oświeceniowej • uzasadnia, dlaczego deizm i ideologia masońska nie da się pogodzić z nauką Kościoła katolickiego • uzasadnia swą krytyczną postawę wobec ideologii niezgodnych z wiarą katolicką	
VI. Mój rozwój	• definiuje pojęcia: pokora, pycha • wymienia prośby zawarte w Modlitwie Pańskiej • określa, czym jest modlitwa, • definiuje pojęcia: wychowanie, samowychowanie • podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rówieśników na życie	• podaje biblijne przykłady pokory i pychy • podaje przykłady ludzi, którzy swoje życie opierali na modlitwie • określa różne sposoby postrzegania relacji z Bogiem i innymi w zależności od wieku (1 Kor 13,11) • wskazuje zmiany zachodzące we własnym postrzeganiu Boga i ludzi • podaje, za co najczęściej jest chwalony a za co krytykowany • poddaje refleksji różnice, jakie dostrzega między własnym wyobrażeniem siebie a	• interpretuje teksty biblijne mówiące o pokorze i pysze (Łk 18,10-14; J 13,5.16; Rz 12,16) • wyjaśnia znaczenie tych postaw w rozwoju relacji do samego siebie, Boga i ludzi • interpretuje treść Modlitwy Pańskiej jako program drogi chrześcijanina • uzasadnia potrzebę systematycznej modlitwy • charakteryzuje znaczenie modlitwy w życiu wybranych świętych (bł. Teresa z Kalkuty, św. O. Pio, Marta Robin) • uzasadnia, dlaczego warto dobrze się modlić • uzasadnia wartość codziennej modlitwy w pogłębianiu swej osobistej relacji z Bogiem • wyjaśnia, czemu służy wychowanie, do czego zmierza, kto uczestniczy w tym procesie, kto nim kieruje i od czego zależy efekt wychowawczy • uzasadnia, że wraz z dorastaniem powinna dokonywać się zmiana relacji z ludźmi	• wskazuje i charakteryzuje sposoby kształtowania postawy pokory i wyzwalania się z pychy • formułuje własną modlitwę, wzorując się na Modlitwie Pańskiej • uzasadnia związek swej codziennej systematycznej modlitwy z postawą zaufania Bogu • omawia trudności napotymane przy modlitwie i wskazuje sposoby ich pokonywania • uzasadnia, co w procesie samowychowania prowadzi nas do Chrystusa, a co nas od Niego oddala • podaje przykłady konkretnych wymagań, jakie stawia sobie w aspekcie samowychowania • uzasadnia, że nastolatek powinien	• podaje przykłady sytuacji, gdy wyraża sprzeciw wobec lansowania relatywizmu moralnego • omawia, w jaki sposób poszukuje dojrzałych form spotykania się z Bogiem

	- wymienia swoje zdolności oraz pozytywne cechy charakteru - określa, czym są obiektywne normy moralne oraz na czym polega relatywizm moralny - wymienia ważniejsze fakty z życia Salomona - definiuje mądrość i wymienia jej przejawy - wymienia swoje najważniejsze obowiązki - wymienia swoje najważniejsze zainteresowania	tym, jak postrzegają go inni - definiuje pojęcie prawo naturalne - podaje przykłady praw, które obowiązują każdego i w każdym czasie, oraz takich, które ludzie mogą ustanawiać i modyfikować - wskazuje różnice między mądrością Bożą a ludzką - omawia przejawy mądrości Salomona - podaje przykłady ludzi (uczniów, sportowców, naukowców...), którzy osiągnęli sukces dzięki wytężonej pracy - określa, kim chce zostać i co robić w dorosłym życiu	- charakteryzuje zasady wypowiadania opinii o ludziach i przyjmowania wypowiedzi na swój temat - z godnością i spokojem przyjmuje opinie innych na swój temat - uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych - potrafi właściwie oceniać czyny, nazywając zło złem, a dobro dobrem - uzasadnia potrzebę Bożej pomocy w dokonywaniu mądrych wyborów - podaje przykłady dokonywanych przez siebie mądrych, zgodnych z wolą Bożą wyborów - podaje przykłady właściwie podjętych przez siebie decyzji i ich owoce, za które dziękuje Bogu - podaje przykłady prac, zajęć, które podejmuje z chęcią, oraz takich, do których czuje się przymuszany - interpretuje przypowieść o talentach - podaje przykłady wykorzystywania swoich umiejętności dla dobra własnego i innych - charakteryzuje sposób realizacji własnej drogi życiowej, określając cele dalsze i bliższe - opracowuje plan rozwoju ujawnionych zainteresowań i osiągania życiowych celów	budować nową wizję obrazu Boga i relacji z Nim - uzasadnia potrzebę konfrontacji własnego obrazu siebie z opiniami innych - wskazuje, w jaki sposób dąży do lepszego poznania siebie - charakteryzuje zgubne skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych - rozpoznaje i właściwie ocenia spotykane w mediach wypowiedzi promujące relatywizm moralny - wskazuje przejawy swej odpowiedzialności za rozwój darów, które otrzymał od Boga - uzasadnia potrzebę pracowitości dla rozwoju zarówno jednostek wybitnych, jak i przeciętnych uzdolnień - relacjonuje realizację swojego projektu - wskazuje sytuacje, gdy prosi Boga o pomoc w realizacji życiowych planów	i innymi
VII. Wydarczenia zbawcze (tematy 59-61)	- podaje, że Wielki Post to czas rozważania Męki Pana Jezusa - wskazuje tekst biblijny o zmartwychwstaniu Mk 16,1-14 - określa, na czym polega dzieło nowej ewangelizacji	- wskazuje tekst biblijny o cierpieniu Jezusa (Mt 27,27-44) - wymienia osoby, które spotkały Chrystusa zmartwychwstałego - wskazuje przyczyny odchodzenia od Chrystusa współczesnego człowieka - podaje przykłady, jak może ewangelizować w swojej parafii	- interpretuje tekst biblijny o drodze krzyżowej i śmierci Jezusa - relacjonuje swój udział rekolekcjach wielkopostnych - interpretuje tekst Sekwencji wielkanocnej - wyjaśnia symbolikę Grobu Pańskiego - uzasadnia, dlaczego uczestniczy we Mszy Świętej w uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego - uzasadnia, że przyjmując sakramenty we wspólnocie parafialnej stajemy się odpowiedzialni za dzieło ewangelizacyjne Kościoła - wyjaśnia, że w parafii każdy powinien odnaleźć własne miejsce i zadanie do spełnienia - podaje przykłady sytuacji, gdy ewangelizuje przez dawanie świadectwa w swoim środowisku	- na podstawie tekstu Gorzkich żali i rozważań nabożeństwa drogi krzyżowej opisuje cierpienia Jezusa dla naszego zbawienia - opisuje zmartwychwstanie Chrystusa jako wypełnienie Bożej tajemnicy zbawienia, która uobecnia się w tajemnicy przemiany chleba w Ciało i wina w Krew - uzasadnia, że dzieło nowej ewangelizacji dokonuje się wtedy, gdy człowiek poddaje się działaniu Ducha Świętego	relacjonuje swój udział w czuwaniu w wigilię uroczystości Zesłania Ducha Świętego